

A magyar oktatás demokratikus megújítása

2025.08.21.

Bevezetés

A magyar társadalom jövője az iskolában dől el. Ha az iskola szabadságot és felelősséget tanít, akkor szabad, felelős állampolgárok építik a demokráciát. Ha az iskola félelmet és engedelmességet közvetít, akkor alattvalók nőnek fel, akik nem tudják megvédeni a saját szabadságukat. A Tisza Párt számára ezért az oktatás nem mellékes szakpolitikai terület, hanem **a demokratikus fordulat alapja.**

1. Az iskola szabadságának helyreállítása

A jelenlegi iskolarendszer központosított, politikai befolyás alatt áll. Egy demokratikus oktatáspolitikai alapja az autonómia.

- **Iskolai önrendelkezés:** az intézmények visszakapják döntési jogukat a tanítás tartalmát és módszereit illetően.
- **Szülők, diákok, pedagógusok bevonása:** a helyi közösségeknek valódi szavuk legyen az iskola ügyeiben.
- **Pluralizmus:** többféle pedagógiai modell, módszer és világnézet jelenhet meg, és nem egy központi ideológia.

2. Tananyag a 21. századnak

A tanterv nem politikai eszköz, hanem tudásforrás és közösségi híd.

- **Kritikai gondolkodás:** vitakultúra, több nézőpont bemutatása a történelem és az irodalom által.
- **Modern készségek:** digitális műveltség, idegen nyelvek,

fenntarthatóság és globális problémák megértése.

- **Nyitottság a világra:** a tananyag nem zárja be a diákot, hanem felkészíti arra, hogy értse és alakítsa a 21. század társadalmát.

3. Tanári méltóság és szakmai szabadság

A tanár nem a rendszer végrehajtója, hanem a jövő társadalmának formálója.

- **Megbecsülés és tisztességes bér:** hogy a tanári pálya újra vonzó legyen.
- **Szakmai autonómia:** a pedagógusok módszertani szabadsága és innovációs lehetőségei.
- **Részvétel a döntéshozatalban:** a tanárok szervezetei beleszólnak az országos oktatáspolitikába.

4. Diákok mint aktív állampolgárok

Az iskolának nemcsak tudást, hanem demokratikus tapasztalatot is adnia kell.

- **Valódi diákönkormányzatok:** beleszólás az iskolai élet szabályaiba.
- **Közösségi projektek:** szociális érzékenység és felelősségvállalás fejlesztése.
- **Együttműködés és vita:** az iskola a közös döntéshozatal gyakorlótere legyen.

5. Esélyegyenlőség minden gyermeknek

A demokrácia ott bukik meg, ahol a szegénység vagy a származás meghatározza a jövőt.

- **Hátránykompenzáló programok:** felzárkóztatás, ösztöndíjak, korai fejlesztés.
- **Szegregáció felszámolása:** minden gyermeknek joga van

együtt tanulni és együtt élni.

- **Digitális egyenlőség:** minden tanuló számára elérhető technológia.

6. Egyetemek és tudomány szabadsága

A felsőoktatás nem a politikai befolyás terepe, hanem az ország tudásközpontja.

- **Alapítványi kuratóriumok átalakítása:** az egyetemek visszakapják valódi önállóságukat.
- **Szabad kutatás és oktatás:** nincs tiltott tudományterület, nincs politikai cenzúra.
- **Nemzetközi nyitottság:** kapcsolódás európai és globális tudományos hálózatokhoz.

7. Demokratikus iskola – demokratikus társadalom

A Tisza Párt reményeim szerint víziója szerint az iskola nem a félelem és a lojalitás terepe, hanem a szabadságé és az együttműködésé. Az ilyen iskola:

- szabad tanárt ad → aki kreatív, hiteles és bátor;
- szabad diákot ad → aki felelősen gondolkodik és cselekszik;
- szabad közösséget ad → amely nem fél, hanem részt vesz a közös döntésekben.

Ez a fordulat nemcsak az oktatásról szól, hanem **a magyar demokrácia újjáépítéséről** is.

A Tisza Párt számára az oktatás átalakítása nem technikai kérdés, hanem **nemzeti és demokratikus küldetés**. A cél, hogy a jövő magyar iskolájából olyan polgárok kerüljenek ki, akik **nem alattvalók, hanem szabad, felelős emberek**. Ez a jövő záloga és a demokratikus megújulás kulcsa.

Utóirat

Mióta tavaly tavasszal megalakult a Tisza Párt, igyekeztem követni az eseményeket, és megtenni, ami egy jó polgártól telik annak érdekében, hogy legyen egy jó oktatási programja ennek a pártnak. Nem jártam sok sikerrel, részt vettem mindenféle megbeszéléseken, elutaztam a Tisza Párt kongresszusára, és ott meghallgattam az oktatási rendszerről szóló beszélgetést. Mindezek azonban nem elégítették ki azt az igényemet, hogy elmondjam vagy hallhatóvá tegyem, amit abban az ügyben gondolok, hogy egy ilyen mozgalomnak, mint a Tisza, mit is kellene tennie az oktatással.

Annyit tudok, hogy barátaim közül sokan úgy gondolják vagy úgy látják, hogy az oktatás megújításának a kulcsa a kapitalizmus leváltása egy jobb rendszerrel. Én magam nem tartozom ebbe a csoportba. Azt gondolom, hogy az igazi út az oktatási rendszer demokratikus megújulásán keresztül vezet, amit egy demokratikus mozgalom tűzhet ki maga elé – legyen ez a Tisza Párt, vagy legyenek ezek más pártok vagy más civil mozgalmak. Ezekről az erőktől várom, hogy összefogva kitűzzék a célt, hogy milyen irányba is menjen a magyar oktatási rendszer.

Amikor eléggé frusztrálódva végül is a Tisza Pártra semmiféle hatást nem tudtam kifejteni, gondoltam, hogy magam megírom ezt a programot, amit én jónak találok, és a Facebookra fel is tettem a Tisza Párt nagy beszélgetős “Talpra Magyarok! – TISZA | Közössége” nevű csoportjába, ahol arra számítottam, hogy majd elutasítják. Erre mégsem került sor, amin nagyon meg voltam lepődve.

Végeredményben egy csomó pozitív visszajelzést kaptam, nem a párttól, hanem a Facebook-csoport többi tagjaitól. Ekkor gondoltam arra, hogy ha már a Tisza Párt Facebook-közösségét igyekeztem informálni, akkor a taní-tani szakmai közösségét is megpróbálom elérni ezzel az alig másfél oldalas szöveggel.

A bejegyzés alatti kommentekben leírtam azt, hogy ez csak egy

nagyon rövid tézisszerű szöveg, elsőre nem nagyon radikális, ugyanakkor a lényegre kíván tapintani, és igyekszik az oktatási rendszer több lényeges oldalát bemutatni, felsorolva a legfontosabb követelményeket, amelyek az oktatási rendszer megújításához vezethetnek. Ennyit erről a szövegről, lehet kiegészíteni, lehet cáfolni, lehet róla vitát nyitni, terjeszteni stb.

Kapcsolódó oldalak:

- Hans Brügelmann: A tanítás megnyitásának dimenziói
- Öt lépés ahhoz, hogy az osztályban jobban lehessen élni és tanulni